

nødvendigt at tage under Overvejelse at gennemføre i hvert Fald delvis en Tvang paa dette Omraade.

Det ærede 12te Medlem for 5te Kreds (S. Rasmussen) havde faaet det Indtryk af min Tale i Gaar, at jeg stærkt har gjort mig til Talsmand for Tvang. Efter alt, hvad der er sagt af det ærede Medlem og af adskillige andre ærede Medlemmer baade i Gaar og i Dag, forbavser det mig lidt at høre det ærede Medlem næsten forarget tale mod al den Tvangsskole, som han tillægger mig Tilbøjeligheder i Retning af. Det har forbavset mig at høre, at netop de Dele af vort Lands Befolkning, der paa det økonomiske Omraade kræver den størst mulige Frihed, straks skulde kræve Tvang, saa snart det gælder det aandelige Omraade. Mit Standpunkt er for saa vidt snarere det modsatte. Det forbavser mig ogsaa at høre, at de, der saa stærkt kræver gennemført aandelig Tvang, taler om Tvang fra andres Side i Forbindelse med vor Skoleordning i det hele taget, og jeg er nær ved at være forarget over den Paastand, at jeg skulde have gjort mig til Talsmand for en saakaldt Tvangsskole. Jeg vil for øvrigt bede det ærede Medlem, som vistnok ikke rigtig har hørt, hvad det var, jeg sagde i Gaar, om i en ledig Stund at læse min Tale igennem, og saa haaber jeg, at det ærede Medlem kommer til den Opfattelse, at det dog ikke var saa slemt med Tvangen fra min Side. Vi har i Øjeblikket, hvad vi kan kalde en Tvangsskole, vi har tvungen Skoleundervisning for de unge fra det 7de til det 14de Aar. Det, jeg har gjort mig til Talsmand for derudover, er, at vi ogsaa fra det 14de til det 18de Aar — det er det Tidsrum, der er Tale om for Ungdomsskolens Vedkommende — skulde have indført visse Forpligtelser, der i alt Fald kunde føre til, at denne Skole blev almindelig søgt af hele Landets Ungdom i disse 4 Ungdomsaar fra det 14de til det 18de Aar. Det ærede 8de Medlem for 6te Kreds (Marie Christensen) mener ganske vist, at det vil føre i Retning af noget rent forfærdeligt, og ønsker, at alle de, der er Talsmænd for en saadan obligatorisk Ungdomsskole, skulde stilles overfor den Opgave at være Lærere i denne Skole. Jeg kan slet ikke indse, at denne Opgave skulde være saa langt vanskeligere end den at være Lærer i Børneskolen, og dersom jeg havde Tid og Evne dertil, skulde jeg gerne stille mine ringe Evner til Raadighed, dersom det kunde gøre nogen Nytte. Jeg har for øvrigt i dette Efteraar tilbudt at tage nogle Timer i Samfundslære i en Ungdomsskole, men de, der har startet denne Skole

eller i alt Fald har Raadighed over den, har næret saa store Betæneligheder ved at faa mig til at undervise i det Fag, at mit Tilbud ikke kunde blive antaget; dersom jeg virkelig skulde blive stillet overfor den Opgave, som det ærede Medlem vilde have alle os, der ønsker obligatorisk Ungdomsskole, stillet overfor, vil jeg haabe, at jeg i alt Fald kunde blive modtaget nok saa velvilligt som ved den Lejlighed, jeg her har nævnt. Her maa jeg sige, for ikke at misforstaas, at der er slet ikke Tale om, at det skal være Børneskolen om igen, her er slet ikke Tale om, at det skal være den største Part af disse unge Menneskers Tid, som skal tilbringes paa Skolebænken, her er kun Tale om nogle Timer om Ugen, maaske i de mindst travle Vintermaaneder, maaske 100 eller 200 Timer i alt i Aarets Løb. Det Timetal, som nu kræves for at faa Statstilskud til en saadan Skole, er jo saa lavt som 60 Timer. Her er, som man vil se, slet ikke Tale om, at Skolen vil beholde de unge den overvejende Del af Tiden i disse 4 Aar; og jeg kunde næsten være tilbøjelig til at tro, at naar Skolen ellers ledes paa en tiltalende Maade og forstaar at interessere de unge, kan disse faa Timers Skolearbejde blive en behagelig Afveksling fra det daglige Livs praktiske fysiske Arbejde.

Jeg skal ikke komme ind paa at svare paa alle de Bemærkninger, der paa andre Omraader er henvendte til mig, særlig af det ærede 12te Medlem for 5te Kreds (S. Rasmussen); det vilde føre alt for vidt og vistnok ogsaa være ret overflødig. Jeg kan dog ikke undlade at gøre nogle Bemærkninger til al den Tale, der her er ført om Religionsundervisningen og dens Bibeholdelse. Den højtærede Minister nævnedes en Betænkning, der er afgivet for en Del Aar siden om det Spørgsmaal, og skildrede, hvordan man der fra det radikale Venstres Side og ogsaa fra socialdemokratisk Side har tænkt sig det Forhold ordnet. Jeg slutter mig fuldt ud til det, man i denne Betænkning ønskede, og jeg mener, at det er, hvad vi maa kræve i Retning af Frihed paa det Omraade. Jeg forstaar, som jeg bemærkede før, slet ikke, at de, der holder paa Friheden, holder paa den frie Skole, holder paa Friheden paa det økonomiske Omraade, ikke kan tillade Frihed paa det Omraade, hvor jeg synes, der dog først og fremmest maa være Frihed, dersom der i det hele taget skal være Mening i, at man er Tilhænger af frie Ideer.

Det ærede 5te Medlem for 5te Kreds (Olga Knudsen) mener, at naar man har ladet sine Børn døbe, maa man ogsaa absolut være forpligtet til at lade dem gaa